

28.10.2014

Dnro 5061/4/13

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Juha-Pekka Konttinen

KAUPUNKI EPÄONNISTUI VAIKEAVAMMAISEN LAPSEN VAMMAISPALVELUASIAN KÄSITTELYSSÄ

1 KANTELU

Kantelijat arvostelivat 13.11.2013 eduskunnan oikeusasiamiehelle lähettämässään kirjoituksessa kaupungin sosiaalitoimen päätöksentekomenettelyä heidän lapsensa palveluasumisen, kuljetuspalvelujen sekä omaishoidontuen järjestämistä koskevissa asioissa.

Kantelukirjoituksessa arvosteltiin monin eri tavoin päätöksenteon ja asian käsittelyn viivästymistä, toimielimen päätöksen täytäntöönpanoa ja sen viivästymistä sekä päätöksenteossa olevia virheitä. Kantelussa arvosteltiin myös päätösten määräaikaista, niiden epäselvyyttä sekä päätösten pysyvyyteen puuttumista.

- - -

3 RATKAISU

3.1 Vammaispalveluasian viivytyksetön käsittely

3.1.1 Oikeusohjeet

Perustuslain 19 §:n 1 momentin mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Hallintolain 7 §:n mukaan asiointi ja asioiden käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 6 §:n mukaan sosiaalihuollon järjestämisen tulee perustua viranomaisen tekemään päätökseen. Hallintolain 43 §:n mukaan hallintopäätös on annettava kirjallisesti ja se on myös perusteltava siten kuin saman lain 45 §:ssä säädetään. Päätöksenteossa on kiinnitettävä huomiota päätöksen sisällöllisiin vaatimuksiin ja päätöksenteon nopeusvaatimukseen.

Hallintolain 23 §:n mukaan hallintoasia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä. Hallintolain mainittu säännös viivytyksettömästä käsittelystä ei sisällä nimenomaista säännöstä siitä, missä ajassa hakemukset, vaatimukset tai muut viranomaiselle kuuluvat hallintotoimet ja asiat kuten päätöksen täytäntöönpano tulee käsitellä. Käsittelyajan viivytyksettömyyttä arvioitaessa on otettava huomioon asian merkitys palvelua tai tukitointa hakevalle henkilölle.

Hallintolaissa säädetty vaatimus viivytyksettömälle asian käsittelylle koskee hallintoasian käsittelyä kaikissa sen eri vaiheissa. Tämä merkitsee siis myös sitä, että päätöksen täytäntöönpanoon on ryhdyttävä viivyttelämättä.

Vammaispalvelulain 3 a §:n 3 momentin mukaan vammaispalvelulain mukaisia palveluita ja tukitoimia koskevat päätökset on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vammaisen henkilö tai hänen edustajansa on esittänyt palvelua tai tukitointa koskevan hakemuksen. Mikäli asian selvittäminen erityisestä syystä vaatii pitempää käsittelyaikaa, voidaan päätös tehdä myös myöhemmin. Tällaisessa tilanteessa viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä muut selvitykset.

Vammaispalvelulain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.

3.1.2

Saatu selvitys ja arviointi

Kysymyksessä on vuonna 2011 syntynyt vaikeavammaisen lapsi, jolla on sydänvika ja monia muita sairauksia. Lisäksi hänelle on tehty trakeostoma ja gastrooma. Hän on ympärivuorokautisesti hoidettava ja valvottava.

Kantelukirjelmän mukaan lapselle haettiin 27.3.2013 kaupungin vammaispalvelulta palveluasumista, kuljetuspalvelua ja omaishoidon vapaiden järjestämistä. Sosiaalitoimesta lähetettiin 23.4.2013 lapsen perheelle kuljetuspalveluiden hakemista varten uudelleen täytettävä hakemuslomake, koska vapaamuotoiseen kirjalliseen hakemukseen haluttiin täydennystä. Kaupungin selvityksen mukaan kuntoutusohjaaja oli antanut 14.3.2013 perheelle tietoa eräistä vammaispalveluista. Selvityksestä ei kuitenkaan ilmene, että kaupunki olisi etukäteen tiedottanut, että erillinen hakemuslomake pitäisi täyttää. Kaupunki teki kirjallisen päätöksen kuljetuspalvelusta 9.8.2013 ja päätöksen palveluasumisena järjestettävästä yöhoidosta 27.8.2013.

Arvioin asiaa seuraavasti.

Katson, että sosiaalitoimi on toiminut kyseisessä vammaispalveluasiassa sosiaalihuollon asiakaslain ja hallintolain vastaisesti, kun vaikeavammaisen lapsen perhettä ei ollut heti hakemusten saavuttua neuvottu kuljetuspalveluhakemuksen täydentämisessä, jotta asia olisi voitu viipymättä ratkaista. Sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että asian käsittelyn alkuvaiheessa viranomaisen kiinnittää huomiota riittävän lisäselvityksen hankkimiseen. Kolmen kuukauden määräaika vammaispalveluasioden päätöksenteossa ei poista viivytyksettömän käsittelyn vaatimusta etenäkään kun on kysymys välttämättömistä vaikeavammaisille subjektiivisina oikeuksina järjestettävistä palveluista. Hakemus tulee ottaa käsiteltäväksi ilman aiheetonta viivytystä ja päätös hakemukseen on tehtävä välittömästi sen jälkeen, kun viranomaisen on hankkinut tai saanut päätöksenteon kannalta kaikki merkitykselliset asiakirjat ja selvitykset.

Korostan, että sosiaalihuollon asiakaslain 5 §:n mukaisesti sosiaalihuollon henkilöstöllä on hallintolain mukaista menettelytapaneuvontaa koskeva laajempi selvittämisvelvollisuus. Asiakaslain 5 §:n mukaan sosiaalihuollon henkilöstön on selvitettävä asiakkaalle hänen oikeutensa ja velvollisuutensa. Tähän selvittämisvelvollisuuteen kuuluu erityisesti se, minkälaisilla edellytyksillä sosiaalihuollon asiakas on oikeutettu saamaan palveluja ja tukitoimia. Selvitettäväksi tällöin tulee myös ne eri vaihtoehtoiset palvelut ja tukitoimet, joihin asiakkaalla saattaa olla oikeus. Edellä mainittu selvitys ja menettelyneuvonta on annettava siten, että hallinnon asiakas kykenee riittävästi ymmärtämään annetun selvityksen sisällön ja sen merkityksen.

Korostan, että vammaispalvelulain 3 a §:n 3 momentin mukaan vammaispalvelulain mukaisia palveluita ja tukitoimia koskevat päätökset on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vammaisen henkilö tai hänen edustajansa on esittänyt palvelua tai tukitointa koskevan hakemuksen. Kyseisessä tapauksessa lapsen vammaispalveluasioden käsittelyssä ei saadun selvityksen valossa ole ilmennyt sellaista syytä, joka vuoksi asian käsittely olisi vaatinut lisää aikaa. Lapselle on tehty palveluasumispäätös vasta viiden kuukauden kuluttua ja kuljetuspalvelupäätös yli neljän kuukauden kuluttua kirjallisen hakemuksen jättämisestä.

Vammaispalvelulaissa säädetty kolmen kuukauden määräaika voidaan ylittää vain poikkeuksellisesti. Tällaisena säännöksen tarkoittamana syynä pidemmälle käsittelyajalle voi olla vammaispalvelulain muutoksen esitöiden (HE 166/2008) mukaan henkilön vamman tai sairauden harvinaislaatuisuus, jolloin mahdollisesti tarvittavien lisälausuntojen saaminen voi kestää. Säännöksen mukaan asia tulee silloinkin käsitellä ilman aiheetonta viivytystä. Tärkeää on huolehtia siitä, että tarpeeton sairaala- tai laitoshoido vältetään. Edellä mainitun lisäksi pidempi käsittelyaika voi perustua myös vammaisen henkilön nimenomaiseen pyyntöön käsittelyn siirtämisestä myöhemmin tehtäväksi. Lieksan sosiaalitoimi ei ole selvityksessään esittänyt hyväksyttäviä perusteita kolmen kuukauden määräajan ylittämiseksi.

Käytettävissä olevan selvityksen valossa pidän sosiaalitoimen laiminlyöntiä vakavana. Kyseessä on ollut vaikeavammaisen alaikäisen lapsen tarvitsemien välttämättömäksi katsottujen vammaispalvelujen järjestämisestä. Hakemusasian käsittelyajan viivytyksettömyyttä arvioitaessa on otettava erityisesti huomioon asian merkitys palvelua tai tukitointa hakeneelle henkilölle. Mitä suurempi merkitys ratkaisulla on asianomaisen jokapäiväisen elämän kannalta, sitä joutuisampaan käsittelyyn asiassa tulee pyrkiä.

Katson, että päätöksenteossa on toimittu tältäkin osin hallintolain ja vammaispalvelulain vastaisella tavalla, koska kantelijaa koskevia kirjallisia päätöksiä ei ollut tehty viivytyksettä, eikä edes vammaispalvelulaissa asetetussa kolmen kuukauden määräajassa. Asiassa ei ole tullut esille erityistä syytä, joka olisi oikeuttanut poikkeamaan päätöksenteon määräajoista.

Kirjalliset vammaispalvelupäätökset olisi tullut tehdä erityisen joutuisasti, koska vammaispalvelulain mukaisessa palveluasumisessa on kysymys subjektiivisesta oikeudesta ja sellaisesta perustavanlaatuisesta palvelusta, jolla turvataan vaikeavammaiselle henkilölle perustuslain 19 §:n 1 momentin mukainen oikeus välttämättömään huolenpitoon. Päätöksenteon viivytyksettömyyttä arvioitaessa asiassa on kiinnitettävä erityistä huomiota myös siihen, että palvelua järjestetään hyvin pienelle vaikeavammaiselle lapselle. Vammaispalvelulain mukaisten subjektiivisten oikeuksien on katsottu olevan välttämättömiä lapsen selviytymiselle perustuslain 19 §:n ja vammaispalvelulain 1 §:n tarkoittamin tavoin. Mielestäni edellä mainitut seikat olisi tullut ottaa huomioon lasta koskevia sosiaalihuollon palveluja toteutettaessa ja vammaispalvelua koskevia päätöksiä tehtäessä.

Totean vielä yleisesti, että sosiaalitoimi vastaa myös siitä, että sosiaalihuollon asioita on käsittelemässä riittävä määrä henkilökuntaa ja päteviä sosiaalityöntekijöitä huolimatta loma-

ajoista tai henkilöstön vaihtuvuudesta. Sosiaalitoimi vastaa myös henkilöstön koulutuksesta ja sosiaalihuollon palvelujen asianmukaisesta järjestämisestä ja toimivuudesta.

3.2

Vammaispalvelupäätösten määräaikaisuus

Saadun selvityksen mukaan lapsen vammaispalvelupäätökset oli tehty lähtökohtaisesti 3-5 kuukauden määräajaksi, jonka jälkeen palveluja pitää aina hakea uudelleen. Sosiaalitoimi totesi selvityksessään, että tulevaisuudessa kaupungin tulee muuttaa toimintatapojaan päätösten keston ja päätösten pysyvyyden suhteen ottaen huomioon asiakkaan olosuhteiden ilmeinen pysyvyys.

Arvioin asiaa seuraavasti.

Vammaispalvelulaissa eikä myöskään sosiaalihuoltolaissa ole erillisiä säännöksiä palvelua koskevien päätösten voimassaoloajoista.

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti ja käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Hallintolain 6 §:n säännös sisältää myös niin sanotun luottamuksensuojan periaatteen. Luottamuksensuojan periaatteen keskeisenä sisältönä on, että hallinnon asiakas voi luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen, virheettömyyteen ja viranomaisen tekemän hallintopäätöksen pysyvyyteen. Luottamuksensuojan periaatteella tarkoitetaan siis myös sitä, että hallintopäätöksen pysyvyyden johdosta viranomaisen ei pääsääntöisesti voi ilman asianosaisen henkilön omaa suostumusta peruuttaa asianosaiselle myöntämänsä oikeutta tai etuutta tai vähentää sitä, ellei lailla ole erikseen säädetty esimerkiksi palvelun tai tukitoimen edellytysten tarkistamisesta.

Korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan (KHO 29.4.2014 T 1447) todennut, että hyvän hallinnon mukaisesti kunnan on vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentin mukaisia lakisääteisiä tehtäviä hoitaessaan kiinnitettävä erityistä huomiota palvelun jatkuvuuden turvaamiseen. Määräaikaisia päätöksiä tehtäessä palvelu on siten myönnettävä riittävän pitkäksi ajaksi ja uusi päätös on tehtävä riittävän ajoissa ennen edellisen päätöksen voimassaoloajan päättymistä.

Kun siis kysymys on sellaisesta palvelusta, jonka tarve on jatkuva, tulisi viranomaisen tehdä palvelua koskevat päätökset siten, että päätös on voimassa toistaiseksi. Viranomaisella saattaa kuitenkin olla peruste tehdä palvelua koskeva päätös myös määräaikaisena. Lapsen päätösasiakirjoista tai muusta selvityksessä ei ilmene mitään seikkoja, joiden perusteella vammaispalvelupäätökset olisi voitu tehdä määräaikaisiksi. Totean vielä, että viranomaisella voi olla hallintolain säännösten puitteissa mahdollisuus muuttaa myös toistaiseksi voimassaolevia päätöksiä, jos esimerkiksi vammaisen henkilön olosuhteissa, terveydentilassa tai toimintakyvyssä tapahtuu olennaisia muutoksia.

3.3

Viranomaisen asiakirjojen selkeys ja asioiden käsittelyn asianmukaisuus

3.3.1

Oikeusohjeet

Hallintolain 7 §:ään sisältyvän palveluperiaatteen mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Säännös korostaa asiakasnäkökulmaa ja varmistaa muun muassa, että asiointia järjestettäessä kiinnitetään

riittävää huomiota hallinnossa asioivien tarpeisiin. Asiointi on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva voi helposti muodostaa kokonaiskäsityksen asiansa hoitamiseen tarvittavan palvelun sisällöstä ja siihen liittyvistä toimista.

Hallintolain 9 §:n mukaan viranomaisen on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä.

Hallintolain 44 §:n mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi: 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta; 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu; 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä 4) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä. Annettaessa suullinen päätös asianosaiselle on ilmoitettava, miten asia on ratkaistu, ja selostettava ratkaisun perustelut. Hallintolain 45 §:n mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Sosiaalihuollon asiakaslain 5 § edellyttää, että sosiaalihuollon järjestäjän on varmistunut siitä, että asiakas on ymmärtänyt hänelle annetun selvityksen. Viranomaisen on käytettävä sellaista ilmaisutapaa, jonka perusteella asiakkaan voidaan olettaa yksiselitteisesti ymmärtävän asian sisällön ja saavan siitä asian laatuun nähden riittävästi tietoa.

3.3.2

Arviointi

Totean, että viranomaisen on varmistuttava siitä, että sen ylläpitämät asiakirjat ovat sisällöltään oikeita ja asianmukaisesti sekä selkeästi laadittuja. Vaikka sosiaalihuollossa ei ole erikseen säädetty sitä, millä tavoin sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja tulee laatia, on asiakasasiakirjoihin merkittävä kaikki kyseisen palvelun järjestämiseen vaikuttavat tiedot, sekä toimenpiteiden suunnittelun, palvelun järjestämisen ja sen toteuttamisen seurannan kannalta tarpeelliset tiedot. Korostan, että riittävät sekä asianmukaiset virheettömät merkinnät vahvistavat sosiaalihuollon asiakkaan oikeusturvaa sekä edistävät osaltaan luottamuksellisen suhteen syntymistä viranomaisen ja sosiaalihuollon asiakkaan välillä. Viranomaisella on vastuu siitä, että sen laatimat asiakirjat perustuvat todelliseen asiaan vaikuttavaan tietoon. Viranomainen vastaa myös siitä, että sen ylläpitämät asiakirjat tai päätösmerkinnät eivät aiheuta sosiaalihuollon asiakkaalle hänen etujensa menetystä tai niiden kaventumista.

Oikeuskirjallisuudessa (Olli Mäenpää, Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet 2008) on esitetty, että päätöksen sisällölle asetetut vaatimukset edellyttävät päätöksen täydellisyyttä, riittävää yksilöintiä ja selkeyttä. Selkeys edellyttää, että päätös on yksiselitteinen ja ymmärrettävästi kirjoitettu.

Saamani selvityksen valossa katson, että kaupungin sosiaalitoimen lapselle laatimat päätösasiakirjat ja kanteluasiaan liittyvät selvitykset ovat epäselviä ja sosiaalihuollon asiakkaalle vaikeaselkoisia. Kantelukirjelmästä ja selvityksestä ilmenee vielä, että sosiaalitoimella on ollut hankaluuksia myös palvelusuunnitelman asianmukaisessa laatimisessa ja kesäkuussa 2013 tehdyn muistutuksen käsittelyssä. Totean, että päätösten ja muiden asiakirjojen sisältö ei ole kaikilta osin lukijalle ymmärrettävää ja asiakirjojen ulkoasu ei täytä viranomaisten asiakirjoilta edellytettävää asianmukaisuutta. Kiinnitän kaupungin huomiota siihen, mitä vammaispalvelupäätöksen tekemisestä ja viranomaisten asiakirjojen selkeydestä on edellä sanottu. Sosiaalihuollon asiakaslain ja hallintolain säännöksiä on noudatettava sosiaalihuollon asiakastyön kaikissa eri vaiheissa.

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen tehtävänä on palvella sosiaalihuollon asiakkaan hoidon ja huolenpidon suunnittelua, sen toteutusta ja seuranta. Riittävät ja asianmukaiset sekä virheettömät merkinnät vahvistavat sosiaalihuollon asiakkaan oikeusturvaa sekä edistävät osaltaan luottamuksellisen suhteen syntymistä viranomaisen ja sosiaalihuollon asiakkaan tai hänen perheensä välillä. Asiakirjojen ja asiakasta koskevien muistiinpanojen tekemisessä on noudatettava henkilötietolain asettamia periaatteita. Tämä merkitsee muun muassa sitä, että viranomaisen laatimien asiakirjojen tulee olla virheettömiä ja asiaan vaikuttavia.

3.4

Palveluasumisen ja kuljetuspalvelun järjestäminen

Selvityksen mukaan palveluasumisen toteuttamisen sisältöön liittyvät erimielisyydet ovat olleet arvioitavana Kuopion hallinto-oikeudessa. Kuljetuspalveluasiasta oli tehty elokuussa 2013 oikaisuvaatimus sosiaali- ja terveyslautakunnan palvelujaostolle. Toimielimen päätös on ollut mahdollista saattaa tuomioistuimen arvioitavaksi. Oikeusasiamies ei toimi säännönmukaisen muutoksenhakujärjestelmän vaihtoehtona eikä voi muuttaa tai kumota viranomaisen ratkaisuja tai toimia asiassa ylimääräisenä muutoksenhakuelimenä. Tämän vuoksi totean asiassa vain seuraavan.

Kantelukirjelmään liitettyllä viranhaltijapäätöksellä lapselle oli myönnetty kuljetuspalvelumatkoja neljä yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa kaupungin alueella vain isän tai äidin kanssa matkustettaessa.

Kuljetuspalveluiden järjestämisestä totean yleisesti, että vammaispalveluasetuksen 6 §:n sanamuoto edellyttää, että kunta järjestää jokapäiväiseen elämään kuuluvia asiointi- ja vapaa-ajanmatkoja vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa.

Oikeuskirjallisuudessa (Räty, Vammaispalvelut 2010 s.186) on esitetty, että kuljetuspalvelujen määrää voidaan yksilöllisen harkinnan perusteella rajoittaa esimerkiksi siinä tapauksessa, jos kunta voi osoittaa, että perheessä tai vaikeavammaisen henkilön käytettävissä olevaa autoa käytetään tosiasiallisesti vaikeavammaisen henkilön kuljetuksiin. Edellytyksenä lisäksi on, että tähän perheen tai vaikeavammaisen henkilön käytössä olevaan autoon on saatu joko vammaispalvelulain mukaista avustusta liikkumisvälineen hankkimiseksi tai auton hankintaan on saatu autoverolain tarkoittama autoveronpalautus. Mikäli autoon ei ole saatu tukea vammaispalvelulain perusteella tai autoveron palautusta, ei autoa missään olosuhteissa voida ottaa huomioon matkojen määrää vähentävänä tekijänä.

Kuljetuspalvelujen ulottuvuudesta säädetään vammaispalveluasetuksen 4 §:ssä, jonka mukaan jokapäiväiseen elämään kuuluvia kuljetuksia ovat vaikeavammaisen henkilön asuinkunnan alueella tapahtuvien kuljetusten lisäksi myös lähikuntiin ulottuvat kuljetukset. Oikeuskäytännössä lähikuntana on pidetty ainakin asuinkunnan maantieteellisiä rajakuntia. Lähikunta voidaan yksittäistapauksessa määritellä myös toiminnallisena lähikuntana, jolloin on otettava huomioon vammasta tai sairaudesta aiheutunut tarve sellaisiin palveluihin, joita ei ole saatavissa asuinkunnan tai kuntaan rajoittuvien lähikuntien alueelta. Matka toiminnalliseen lähikuntaan ei saa kuitenkaan olla kohtuuttoman pitkä.

3.5

Omaishoidon tuen vapaiden järjestäminen

Kantelukirjelämä ja kaupungin selvitys ovat ristiriidassa liittyen omaishoidon tuen vapaiden järjestämiseen ja päätöksen täytäntöönpanoon. Oikeusasiamiehellä ei ole käytettävissään olevin keinoin mahdollisuutta saada muuta selvitystä.

Sosiaalihuollon päätösten täytäntöönpanosta totean yleisesti, että viranomaisten tulee huolehtia siitä, että täytäntöönpanoon ryhdytään siinä ajassa ja sillä tavoin kuin lainsäädännössä erikseen säädetään. Kuten olen edellä todennut, hallintolaissa säädetty vaatimus viivytyksettömälle asian käsittelylle koskee myös päätöksen täytäntöönpanoa. Vammaispalveluasioden täytäntöönpanoon on ryhdyttävä viipymättä.

3.6

Yhteenveto

Kokonaisuudessaan katson, että sosiaalitoimi on menetellyt lapsen vammaispalveluasian käsittelyssä vakavasti moitittavalla tavalla. Kiinnitän sosiaalitoimen huomiota viranomaisen vastuuseen huolehtia päätöksenteon viivytyksettömyydestä, laatimiensa asiakirjojen virheettömyydestä ja asian käsittelyn asianmukaisuudesta. Korostan vielä, että viranomaisen menettely ei saa aiheuttaa asiakkaan oikeuksien toteutumisen estymistä tai niiden kaventumista.

4

TOIMENPITEET

Annan eduskunnan oikeusasiamiehestä säädetyn lain 10 §:n 1 momentin nojalla kaupungin sosiaalitoimelle huomautuksen vastaisuuden varalle edellä selostetuista lainvastaisista menettelyistä. Tässä tarkoituksessa lähetän tästä päätöksestäni jäljennöksen kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnalle.